

„Istorie și civilizație românească/universală” – CLIO

Etapa interjudețeană

Clasa a V-a

16 mai 2026

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de două ore.

Subiectul I (20 PUNCTE)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

<p>A. „ Prima constituție adevărată a Atenei – cea dată de Solon în 594 î.e.n – și care a rămas în vigoare timp de 86 de ani, deci de-a lungul aproape a întregului secol, avea un caracter democratic cert. Dar totodată prevederile ei făceau multe concesii clasei oligarhilor.”</p> <p>Ovidiu Drimba, <i>Istoria culturii și civilizației</i></p>	<p>B. „Instituția ostracismului a fost creată în 507 î.e.n pentru a preîntâmpina revenirea tiraniei, - când un cetățean devenit prea popular, prea influent, era bănuțit că aspira să devină conducătorul cetății. (...) persoana respectivă era trimisă în exil pe timp de 10 ani. (...) Ostracizarea era doar o măsură preventivă, nu o pedeapsă”.</p> <p>Ovidiu Drimba, <i>Istoria culturii și civilizației</i></p>	<p>C. „Pericle, dând frâu liber poporului, cârmuia cetatea spre a-și atrage favoarea populară, punând mereu la cale câte un spectacol sau un ospăț sau o ceremonie, izbutind să conducă poporul ca pe un copil cu desfătări nelipsite de plăcerile artelor. Dar fapta care a adus cea mai mare plăcere și strălucire cetății Atena și a mișcat foarte puternic pe ceilalți oameni (...) este construirea monumentelor”.</p> <p>Plutarh, <i>Vieți paralele</i></p>
--	---	--

Încercuiți litera corespunzătoare răspunsului corect, utilizând informațiile din surse date:

1. Cele trei texte fac referire la momente din istoria :

- a) Greciei b) Romei c) Egiptului

2. Prima constituție adevărată a Atenei datează din secolul:

- a) V î.Hr b) VI î.Hr c) VI d.Hr

3. Cel mai mare strateg atenian este menționat în:

- a) sursa A b) sursa B c) sursa C

4. Instituția ostracismului, descrisă în sursa B, a fost creată de :

- a) Solon b) Pericle c) Clistene

Subiectul II (20 PUNCTE)

Redactați, în circa 15-20 rânduri, un text sintetic, logic și în acord cu adevărul istoric, pornind de la termenii istorici indicați în lista de mai jos.

Lista termenilor: traci, geto-daci, tarabostes, dava, Zamolxis.

Subiectul III (10 PUNCTE)

Realizați corespondența dintre cele două coloane, atribuind fiecărui cuvânt (coloana A), explicațiile adecvate (coloana B):

A	B
1. imam	a. lăcaș de cult islamic
2. Coran	b. cel care cheamă credincioșii la rugăciune, din minaret
3. muezin	c. Orașul Sfânt al Islamului
4. moschee	d. Cartea Sfântă a musulmanilor
5. Mecca	e. lider al comunității islamice, care conduce ritualurile religioase

Subiectul IV (10 PUNCTE)

Completați spațiile libere din textul de mai jos, folosind termenii potriviți din lista dată:

Ultimul rege al Romei a fost Cei mai importanți magistrați ai republicii erau cei doi Senatorii erau aleși dintre Războaiele Punice au fost purtate de romani împotriva Începând cu sec. al V-lea î.Hr., la viața publică a cetății aveau dreptul să participe și

Lista termenilor: plebeii, cartaginezilor, Octavian Augustus, libertții, perșilor, femeile, consuli, Tarquinius Superbus, dictatori, patricieni.

SUBIECTUL V (30 PUNCTE)

Realizați o compunere, de aproximativ o pagină, cu titlul *Viața cotidiană în lumea romană*, având în vedere următorul plan de idei:

- familia romană
- virtuțile romane (cel puțin patru)
 - locuința romană
 - îmbrăcămintea romană
 - educația copiilor
 - jocurile și jucăriile
- modalități de petrecere a timpului liber (cel puțin două).

Notă! Se punctează și structurarea compoziției (introducere - cuprins - concluzii), prezentarea în ordine cronologică/logică a faptelor istorice, utilizarea limbajului istoric.

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN SUCEAVA

CONCURSUL INTERJUDEȚEAN DE CULTURĂ ȘI CIVILIZAȚIE ROMÂNEASCĂ/UNIVERSALĂ „CLIO”

Etapa interjudeteană

Clasa a VI-a

16 mai 2026

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
 - Timpul efectiv de lucru este de două ore.

Subiectul I (15 PUNCTE)

Citiți, cu atenție, următoarele surse istorice:

<p>A. „Greșesc acei preoți care spun că prin indulgențele acordate de papa de la Roma omul este dezlegat de orice pedeapsă și că se mântuie. Se vor osândi pe veci acei care cred că prin scrisori de iertarea a păcatelor își asigură mântuirea.”</p> <p>(din <i>Cele 95 de teze</i> ale lui Martin Luther, 1517)</p>	<p>B. „E oprit a se tipări, a avea, a păstra, vinde și cumpăra sau răspândi în biserici, pe străzi și în alte locuri toate operele tipărite sau scrise cu mâna lui Martin Luther, Jean Calvin și ale altor căpătenii ale ereziei, învățători falși și întemeietori ai nerușinatei secte a ereticilor... Oprim ca, în taină sau pe față să se propovăduiască, să se apere, să se repete sau răspândească învățătura sus-pomeniților eretici. De se va încălca vreunul din aceste puncte, vinovații vor fi supuși pedepsei, ca răzvrățiți și tulburători ai liniștii publice și a rânduiei statului.”</p> <p><i>Edictul împăratului Carol al V-lea</i>, 25 sept. 1550</p>	<p>C. „Nu accept autoritatea papilor. Conștiința mea se supune Cuvântului lui Dumnezeu. Nu pot și nu voi retrage nimic din ce am susținut, întrucât nu este nici drept, nici sigur să acționezi împotriva conștiinței. Nu pot face altfel, aceasta este poziția mea, așa să-mi ajute Dumnezeu!”</p> <p>Martin Luther, <i>Cuvântare în fața Dietei din Worms</i>, 1521</p>	<p>D. „Nimeni, întemeindu-se pe propria-i judecată și prin răstălmăcirea Scripturii, după dorință, nu poate avea îndrăzneala să interpreteze Sfânta Scriptură altfel decât a încuviințat și încuviințează sfânta Biserică Mamă (a cărei menire este de a judeca sensul corect și interpretarea Sfintei Scripturi).”</p> <p><i>Decret al Conciliului de la Trento</i></p>
--	---	---	--

„Un anumit număr de mijloace tehnice permite europenilor occidentali să se avânte, la sfârșitul secolului al XIV-lea, în descoperirea Lumii Noi: caravela, care apare către 1440, cu prova sa subțire și cu velatura care îi permite să atingă viteze considerabile, este vasul Marilor Descoperiri; busola, cunoscută, ce e drept, din secolul al XIII-lea, este perfecționată în secolul al XV-lea prin precizarea indicațiilor sale cu ajutorul tabelor de declinație; hărțile, relativ precise, pe măsura explorărilor, nu încetează să câștige în exactitate, în sfârșit, astrolabul dă indicații valoroase pentru determinarea latitudinii și stabilirea poziției. Prin urmare, în acest mod, europenii de la sfârșitul secolului al XV-lea descoperă marile rute oceanice.”

(Serge Berstein Pierre Milza, *Istoria Europei*)

Răspundeți întrebărilor de mai jos:

1. Indicați exploratorii menționați în sursa A precizând țările care le-au susținut expedițiile efectuate.
2. Precizați trei factori care au favorizat și încurajat călătoriile de identificare a noi rute comerciale prezentați în sursa C.
3. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa B, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (cauză, respectiv efect).
4. Prezentați trei consecințe (pozitive și negative) ale marilor descoperiri geografice, folosindu-vă de sursele A și B.
5. Precizați doi exploratori, alții în afara celor din sursa A, indicând descoperirile făcute și importanța acestora.

Subiectul al IV-lea (10 PUNCTE)

Completați spațiile libere din textul de mai jos, folosind termenii potriviți din lista dată:

Monarhia absolutistă este un sistem politic în care _____ deține întreaga putere în stat, acționând adesea fără a fi limitat de instituții reprezentative (precum parlamente sau stări generale). Spre deosebire de perioada medievală, monarhul își fundamentează puterea pe teoria _____ (dreptul de a governa primit direct de la Dumnezeu). Un exemplu clasic de monarh absolut a fost Ludovic al XIV-lea în _____, supranumit și „Regele Soare”. În lumea otomană, cel mai cunoscut reprezentant al monarhiei absolutiste a fost Soliman I care este cunoscut sub numele de _____, iar în cea rusă _____

Lista termenilor: împăratul, dreptului divin, Anglia, regele, Petru cel Mare, Franța, mercantilismului, Fulgerul, Legiuitorul, Nicolae al II-lea.

Subiectul al V-lea (25 PUNCTE)

Elaborați, în aproximativ 1 - 2 pagini, o compunere cu titlul „ Constituirea SUA”. În redactarea prezentării veți avea în vedere:

- menționarea situației celor 13 colonii din America de Nord;
- precizarea contextului în care are loc Primul Congres Continental de la Philadelphia;
- prezentarea *Declarației de Independență*, menționând data la care a fost adoptată, două principii și importanța acesteia;
- expunerea celor mai semnificative momente din derularea războiului de independență ;
 - enumerarea a două prevederi inserate în tratatul de pace din 1783;
- formularea unei opinii despre conținutul și consecințele adoptării Constituției din 1787.

Notă!

Se punctează utilizarea limbajului istoric adecvat, structurarea răspunsului și respectarea succesiunii logice/cronologice a evenimentelor.

CONCURSUL INTERJUDEȚEAN DE
CULTURĂ ȘI CIVILIZAȚIE ROMÂNEASCĂ / UNIVERSALĂ – CLIO,
ETAPA REGIONALĂ, CLASA a VII-a, 16.05.2026

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de două ore.

Notă! Se punctează și utilizarea limbajului istoric adecvat, structurarea prezentării, elaborarea argumentului istoric (prezentarea unui fapt istoric relevant), respectarea succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice și încadrarea eseului în limita de spațiu precizată.

Subiectul I (20 PUNCTE):

Citiți, cu atenție, următoarele surse istorice:

A. „De la Stettin, în Baltica, la Trieste, în Adriatica, o Cortină de Fier s-a lăsat peste continent. În spatele acestei linii se află toate capitalele vechilor state din Europa Centrală și Răsăriteană. Varșovia, Berlin, Praga, Viena, Budapesta, Belgrad, București și Sofia, toate aceste orașe faimoase și populațiile din jurul lor se află în ceea ce eu trebuie să numesc sfera sovietică; și toate se află, într-o formă sau alta, nu numai sub influența sovietică, ci și sub un control foarte strict de la Moscova și, în multe cazuri, în creștere.”

Winston Churchill, *Discursul de la Universitatea Fulton din SUA*, 1946

B. „Pacea mondială nu poate fi asigurată fără a face eforturi createore proporționale cu pericolele care o amenință. Contribuția pe care o poate aduce civilizației o Europă organizată și activă este indispensabilă pentru menținerea unor relații pașnice. Asumându-și, timp de mai bine de 20 de ani, rolul de campionă a unei Europe unite, Franța și-a pus dintotdeauna eforturile în slujba păcii. Nu am reușit să realizăm o Europă unită și ne-am confruntat cu războaie. Europa nu se va construi dintr-odată sau ca urmare a unui plan unic, ci prin realizări concrete care vor genera în primul rând o solidaritate de fapt.”

Declarația lui Robert Schuman, 9 mai 1950

C. „Guvernul, așa cum am promis, a menținut cea mai strânsă supraveghere asupra realizărilor militare sovietice din insula Cuba. Săptămâna trecută, dovezi incontestabile au arătat că mai multe rachete ofensive sunt în curs de construcție pe această insulă prizonieră. Scopul acestei baze nu poate fi altul decât de a furniza o forță militară contra emisferei occidentale. [...] Pentru a opri această construcție ofensivă, va fi inițiată o carantină strictă în jurul Cubei, asupra oricărui tip de armament militar care ar urma să fie livrat pe insulă. Orice navă, de orice tip, cu destinația Cuba, provenind din oricare țară sau port, va fi întoarsă din drum dacă la bord vor fi găsite arme ofensive.“

John F. Kennedy, *Discursul televizat privind criza rachetelor din Cuba, 22 octombrie 1962*

Scrieți litera corespunzătoare răspunsului corect, folosind informațiile din sursele A, B și C:

1. În spatele Cortinei de Fier se aflau capitalele vechilor state din Europa Centrală și Răsăriteană:

- a) București
- b) Baltica
- c) Sttetin
- d) Trieste.

2. Capitalele vechilor state din Europa Centrală și Răsăriteană se aflau sub controlul foarte strict al:

- a) Vienei
- b) Berlinului
- c) Moscovei
- d) Belgradului.

3. Care este, potrivit lui Schuman, soluția pentru menținerea păcii în lume?

- a) Franța
- b) Europa unită, organizată și activă
- c) Europa divizată
- d) 20 de ani.

4. Împotriva construcției unei baze militare în Cuba, s-a inițiat o carantină strictă asupra:

- a) rachetelor ofensive
- b) oricărui tip de armament militar care ar urma să fie livrat pe insulă
- c) mijloacelor de transport
- d) bărcilor.

Subiectul al II-lea (15 PUNCTE):

Realizați, în aproximativ o jumătate de pagină, un text corect din punct de vedere istoric folosind termenii: SUA, Uniunea Sovietică, război, Europa, Marshall, postbelică.

Subiectul al III-lea (30 PUNCTE):

Citiți cu atenție sursele de mai jos și răspundeți la următoarele cerințe:

A. Prin intrarea umanității în era atomică, la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial (1945), ritmul Revoluției industriale a cunoscut o nouă accelerare în țările deja industrializate ale Vestului capitalist și în Estul comunist, precum și în țările subdezvoltate sau în curs de dezvoltare, care vor face, la rândul lor, presiuni pentru a se «dezvolta» prin industrializare. În același timp, industrializarea trece ca o forță

uriază pe suprafața pământului, nivelând în spiritul culturii de masă mondiale (stilul pop, jeans, disco, Coca-Cola, TV) numeroase diferențe regionale și locale, care apăruseră și se menținuseră de-a lungul unei istorii milenare. În țările industrializate dispar treptat ultimele resturi ale culturii țărănești, același fenomen devenind tot mai frecvent și în țările în curs de dezvoltare; aici, «progreselor», «modernizării» le cad pradă ultimele relicve ale populațiilor preagrare (vânători, culegători), așa cum se întâmplă, de exemplu, în bazinul amazonian.” (Immanuel Geiss, *Istoria lumii*)

B. Timp de douăzeci de ani, de la mijlocul anilor 1950 până la mijlocul anilor 1970, Europa de Vest cunoaște o dezvoltare extraordinară. Aceasta se datorează rapidității unei reconstrucții făcute cu ajutorul americanilor, a reechilibrării monedelor în urma acordurilor de la Bretton-Woods, a unei demografii redevenită dinamică, a creșterii productivității, dar și a acțiunii guvernelor care dau un imbold dezvoltării economice. Germania, Italia și, în mai mică măsură, Franța sunt marile beneficiare ale acestei dezvoltări rapide. Pe de altă parte, această dezvoltare are loc într-un context internațional liniștit. După crizele din perioada 1956–1962, începând din 1963 se instalează destinderea.” (Serge Berstein, Pierre Milza, *Istoria Europei*).

1. Menționați, pe baza sursei A, o informație referitoare la consecințele industrializării asupra spiritului culturii de masă mondiale.
2. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa A, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (cauză, respectiv efect).
3. Menționați, pe baza sursei A, o consecință a industrializării din statele în curs de dezvoltare și un spațiu istoric în care aceasta se manifestă.
4. Formulați, pe baza sursei B, un punct de vedere referitor la Europa de Vest, susținându-l cu două informații selectate din sursă.
5. Selectați, din sursa B, o informație referitoare la marile beneficiare ale dezvoltării economice rapide de la mijlocul anilor 1950 până la mijlocul anilor 1970.

Subiectul al IV-lea (25 PUNCTE):

Elaborați, în aproximativ o pagină, un eseu cu tema *România și Primul Război Mondial*, având în vedere:

1. Menționarea situației României pe scena politică europeană din ultimele decenii ale secolului al XIX-lea;
2. Prezentarea statutului juridic al României în primii doi ani de război;
3. Menționarea a trei bătălii la care participă România în ultimii doi ani de război.
4. Prezentarea unei acțiuni diplomatice care implică România în anul 1918.
5. Formularea unui punct de vedere referitor la urmările participării României la război și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea limbajului istoric adecvat, structurarea prezentării, elaborarea argumentului istoric (prezentarea unui fapt istoric relevant), respectarea succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice și încadrarea eseului în limita de spațiu precizată.

